

## บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : การวิเคราะห์ในเชิงกฎหมายที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด

ชื่อผู้เขียน : นางอุมพร กัฒตะจันทร์

ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา : 2542

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

- |                                         |               |
|-----------------------------------------|---------------|
| 1. รองศาสตราจารย์ ดร.พูนศักดิ์ ไวสารรวง | ประธานกรรมการ |
| 2. รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี รูปสุวรรณ    |               |
| 3. รองศาสตราจารย์ ดร.โกสิน พลกุล        |               |

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบถึง (1) ประวัติความเป็นมาของตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัด ตลอดจนบทบาทและอำนาจหน้าที่ (2) แนวคิดเกี่ยวกับการเสนอให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด (3) ผลกระทบในทางกฎหมาย วิธีดำเนินการศึกษาเป็นการศึกษาจากเอกสารโดยเน้นกฎหมายสำคัญ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการแผ่นดิน และยังได้เปรียบเทียบตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดกับต่างประเทศในด้านประวัติความเป็นมา ที่มาและอำนาจหน้าที่ อีกด้วย

ผลการศึกษาได้ความว่าผู้ว่าราชการจังหวัดมีลักษณะเป็นสถาบันเก่าแก่มากแต่สมัยกรุงสุโขทัยตามระบอบศักดินา เรียกว่า ผู้ว่าราชการเมืองและวิวัฒนาการมาเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดในปัจจุบัน ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือชื่อที่เรียกกันเป็นอย่างอื่นในต่างประเทศอาจมาจากการแต่งตั้งบ้าง มาจากการเลือกตั้ง มีบทบาทอำนาจหน้าที่ที่แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับเหตุผลทางประวัติศาสตร์ เหตุผลทางการเมืองการปกครองของประเทศนั้น ๆ ผู้ว่าราชการจังหวัดของไทยมีฐานะเป็นตัวแทนของรัฐบาลในการนำเอานโยบายไปปฏิบัติ ในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเป็นหัวหน้าของราชการบริหารส่วนภูมิภาค จากการที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจมากทำให้เกิดแนวคิดเกี่ยวกับที่มาของตำแหน่งดังกล่าวอย่างหลากหลาย แนวคิดที่น่าสนใจคือการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดโดยยกเลิกภูมิภาค

ซึ่งผู้วิจัยไม่เห็นด้วยเพราะไม่สอดคล้องกับหลักการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หลักการบริหารราชการ ทั้งยังส่งผลกระทบในทางกฎหมายหลายประการ เช่นจะต้องเสนอร่างพระราชบัญญัติจำนวนมาก เพื่อรองรับปัญหาการขาดเอกภาพในการบังคับบัญชาจากรัฐบาล ปัญหาเรื่องสถานะภาพของข้าราชการในจังหวัดนั้น ๆ ปัญหาความมั่นคงภายใน

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่ารัฐควรกระจายอำนาจด้านการตัดสินใจเรื่องการปกครองตนเอง การจัดหาทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น ด้านการศึกษา การให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจให้มากขึ้น และผู้ว่าราชการจังหวัดควรปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองเสียใหม่จากนักปกครองมาเป็นนักบริหาร จากนักสั่งการมาเป็นนักจัดการ เป็นผู้อำนวยการมากกว่าผู้ควบคุมเป็นผู้ประสานมากกว่าเป็นผู้กำกับ และการเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล